

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

13 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

președinte:

Iurie DIACONU,

judecători:

Liliana CATAN,

Ion GUZUN,

cu participarea:

procurorului – **Pavel GUȚAN**

avocaților – **Denis CALAIDA**

Aureliu COLENCO

a judecat, în ședință închisă, recursul declarat de avocatul Iulian BALAN în numele inculpatului ȘOR Ilan, prin care se solicită casarea încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2021, privind aplicarea măsurii preventive sub formă de liberare provizorie sub control judiciar în privința lui

ȘOR Ilan Xxxxx, născut la

*xx xxxxx xxxx, originar din Xxxxxxx,
domiciliat în mun Xxxxxxx, str. Xxxxxx nr.
xx.*

Termenul de examinare:

Instanța de recurs: 09.07.2021 – 13.07.2021

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Procurorul s-a pronunțat pentru respingerii recursului, cu menținerea încheierii adoptate de instanța de apel.

Avocații Aureliu COLENCO și Denis CALAIDA au solicitat admiterea recursului, cu casarea încheierii contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă înlocuirea măsurii preventive privative de libertate – arestul preventiv, cu o măsură preventivă mai ușoară, și anume – liberarea provizorie sub control judiciar, cu anularea mandatului de anunțare în căutare a inculpatului.

Colegiul Penal, în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Șor Ilan Xxxxx, este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, escrocheria, conform indicilor - escrocherie, adică

dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Tot el, este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3), lit. b) Cod penal, spălarea banilor, conform indicilor - spălarea banilor săvârșită prin convertirea și transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor, de a sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni, precum și tăinuirea, deghizarea naturii, ordinii amplasării, dispunerii, transmierii, deplasării reale a bunurilor ori a drepturilor aferente de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite.

2. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 21 iunie 2017, Șor Ilan Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 196 alin. (4), Cod penal, la o pedeapsă cu închisoare pe termen de 03 ani, și în baza art. 243 alin. (3), lit. b) Cod penal, la o pedeapsă cu închisoare pe termen de 07 ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 07 ani și 06 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, s-a hotărât asupra punerii în executare a pedepsei, din momentul rămânerii definitive a sentinței. Măsura preventivă - arestarea la domiciliu aplicată în privința inculpatului Șor Ilan, a fost înlocuită cu liberarea provizorie sub control judiciar, până la devenirea sentinței definitive, cu stabilirea restricțiilor și obligațiilor prevăzute de legislația procesual penală.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apeluri, la 28 iulie 2017, de procurorul în Procuratura Anticorupție, Andrei Baeșu și de partea vătămată Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare, iar la 31 iulie 2017 au depus apel avocații Iulian Balan și Denis Ulanov, în interesele inculpatului Șor Ilan.

4. Cauza este pendinte la Curtea de Apel Cahul.

4.1. Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2019, a fost admis demersul procurorului și s-a dispus înlocuirea măsurii preventive - liberarea provizorie sub control judiciar, aplicată față de inculpatul Șor Ilan, cu măsura preventivă - arestarea preventivă, cu începerea executării acesteia din momentul reținerii, cu dispunerea anunțării în căutare a inculpatului Șor Ilan.

4.2. La 29 iunie 2021, avocații Denis Calaida și Aureliu Colenco, în interesele inculpatului Șor Ilan, au depus la Curtea de Apel Cahul, o cerere privind înlocuirea măsurii preventive, solicitând emiterea unei încheieri, prin care să fie dispusă anularea anunțării în căutare a inculpatului Șor Ilan, și înlocuirea măsurii preventive - arestarea preventivă, dispusă în privința inculpatului Șor Ilan prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2019, cu o măsură mai blândă, și anume - liberarea provizorie sub control judiciar.

4.3. Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2021, s-a respins cererea avocaților Aureliu Colenco și Denis Calaida, în interesele inculpatului Șor Ilan, privind înlocuirea măsurii preventive - arestarea preventivă, aplicată prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2019, cu liberarea provizorie sub control judiciar și anularea anunțării în căutare, ca fiind neîntemeiată. *Încheierea este cu drept de atac odată cu fondul cauzei.*

În motivarea soluției sale, instanța de apel citând prevederile art. 195 alin. (1), 329 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală a notat că prin sentința de condamnare, prima instanța a aplicat în privința inculpatului Șor Ilan măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar, stabilindu-i restricțiile impuse de respectiva măsura preventivă. Astfel, inculpatul Șor Ilan a avut anumite obligații stabilite prin sentința de condamnare, pe care urma să le respecte. Anume inculpatul Șor Ilan a fost obligat să nu părăsească teritoriul Republicii Moldova, decât în condițiile stabilite de către instanța de judecată, să comunice instanței de judecată despre orice schimbare a domiciliului său, precum și să se prezinte la orice citare a instanței de judecată.

În sensul vizat, Colegiul judiciar a indicat că, inculpatul Șor Ilan, la citarea instanței de apel, nu s-a prezentat în ședințele de judecată, și-a schimbat domiciliul fără a informa instanța de apel. Respectiv, s-a demonstrat cu certitudine că măsura preventivă, - liberarea provizorie sub control judiciar, nu a fost și nu este în stare să asigure mersul normal al judecării cauzei penale în ordine de apel, precum și asigurarea executării sentinței primei instanțe. Toate aceste circumstanțe evidente, au servit temei ca prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2019, să fie aplicată în privința inculpatului măsura preventivă - arestarea preventivă și anunțarea în căutare.

Colegiul judiciar a constatat că, apărătorii inculpatului Șor Ilan, Denis Calaida și Aureliu Colenco, nu au prezentat nici o probă, care ar demonstra schimbarea în prezent a situației în raport cu momentul aplicării în privința inculpatului Șor Ilan a măsurii preventive arestarea preventivă, și care ar demonstra că măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar poate să asigure mersul normal al judecării cauzei, și să asigure executarea sentinței primei instanțe.

Respectiv, Colegiul judiciar nu a reținut argumentul apărătorilor inculpatului Șor Ilan, avocaților Denis Calaida și Aureliu Colenco, precum că inculpatul este de bună-credință, or, acest fapt este combătut prin circumstanțele de fapt constatate, și anume că inculpatul Șor Ilan deja pe parcursul a mai bine de doi ani nu se prezintă în fața instanței de apel, se ascunde, și măsurile de investigație în vederea căutării acestuia până în prezent nu au dus la reținerea lui. Neprezentarea inculpatului Șor Ilan în fața instanței de apel nu poate fi justificată prin existența mandatului de arestare preventivă în privința lui, așa cum o invocă partea apărării în cererea privind înlocuirea măsurii preventive. Or, aplicarea arestării preventive

a avut loc în condițiile legii.

Colegiul judiciar a reținut că, înlocuirea unei măsuri preventive aplicate inculpatului, poate avea loc numai în cazul întrunirii condițiilor legale, și nu poate fi realizată ca rezultat al condiționărilor arbitrare. Din această perspectivă nu au fost constatate careva circumstanțe noi, care să demonstreze schimbarea situației actuale în raport cu momentul aplicării în privința inculpatului Șor Ilan a măsurii preventive - arestarea preventivă, drept consecință s-a atestat lipsa condițiilor legale pentru înlocuirea acestei măsuri preventive cu liberarea provizorie sub control judiciar.

Cu referire la declarația pe proprie răspundere a inculpatului, că se va prezenta la orice citare a instanței de apel, Colegiul judiciar a apreciat-o ca o acțiune lipsită de utilitate, așa cum obligația inculpatului Șor Ilan de a se prezenta în fața instanței de judecată este una perpetuă pe tot parcursul deținerii acestui statut procedural (inculpat condamnat în prima instanță), și această obligație nu necesită confirmare scrisă din partea inculpatului. De fapt, această declarație pe proprie răspundere reprezintă o modalitate de a condiționa înlocuirea măsurii preventive actuale cu alta mai favorabilă, dar prin sine nu corespunde temeiului legal pentru înlocuirea măsurii preventive.

Privitor la argumentul invocat de apărătorii inculpatului, precum că înlocuirea măsurii preventive se impune grație faptului participării inculpatului Șor Ilan în campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, fiind candidat la funcția de deputat în Parlamentului Republicii Moldova pe lista Partidului Politic „Șor”, este unul neîntemeiat, urmând a fi respins, deoarece inculpatul Șor Ilan a obținut statut de inculpat cu mult timp înainte de demararea procedurii de înregistrare a concurenților electorali și de începere a campaniei electorale pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, și că sentința primei instanțe în privința inculpatului a fost pronunțată la data de 21 iunie 2017, adică până la înregistrarea acestuia în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentului Republicii Moldova, iar deținerea de către inculpatul Șor Ilan a calității de candidat la funcția de deputat în Parlamentului Republicii Moldova, în esența sa nu poate determina în mod automat înlocuirea arestării preventive aplicată în privința sa cu o măsură preventivă mai blândă.

5. Încheierea instanței de apel este atacată cu recurs de către avocatul Iulian Balan în numele inculpatului Șor Ilan Xxxxx, care invocând prevederile art. 195 alin. (1), 196 alin. (2) Cod de procedură penală și ale art. 51 alin. (4) Cod Electoral, solicită casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă înlocuirea măsurii preventive privative de libertate – arestul preventiv, cu o măsură preventivă mai ușoară, și anume – liberarea provizorie sub control judiciar, cu anularea mandatului de anunțare în căutare a inculpatului.

În motivarea recursului, menționează că:

- o condiție indispensabilă pentru înlocuirea unei măsuri preventive deja aplicate cu una mai ușoară, este ca prin aplicarea măsurii preventive mai ușoare să se poată asigura comportamentul respectiv al inculpatului în scopul desfășurării procesului penal dar și al asigurării executării sentinței;

- posibilitatea realizării asigurărilor se confirmă prin declarația pe proprie răspundere a inculpatului, care a fost anexată la cerere, prin care acesta își asumă angajamentul că în cazul revocării măsurii preventive privative de libertate, își asumă, prezența sa benevolă la toate ședințele de judecată de examinare a cauzei penale în ordine de apel și contribuirea la desfășurarea examinării cauzei penale în mod operativ, fără tergiversări și înscrierea acestuia în calitate de concurent electoral în cadrul alegerilor parlamentare din 11 iulie 2021.

- aplicarea arestului preventiv de rând cu anunțarea în căutare a inculpatului, s-au dovedit a fi niște măsuri preventive ineficiente, or, din 25 iulie 2019 și până în prezent, aceste măsuri, nu au putut asigura nici prezența inculpatului la ședințele de judecată pentru desfășurarea normală a procesului, dar nici asigurarea executării sentinței, ci mai degrabă au avut un efect invers, ori, neprezentarea acestuia la ședințele de judecată de după 25 iulie 2019 s-a datorat anume aplicării în privința acestuia a măsurii preventive privative de libertate, ceea ce impune încă odată în plus necesitatea înlocuirii acestora, mai ales, în contextul în care, inculpatul personal și-a asumat angajamentul de a se prezenta și a participa la toate ședințele de judecată în cazul anulării măsurii preventive privative de libertate dispuse în privința sa;

- încheierea instanței de apel, prin cererea cu privire la înlocuirea măsurii preventive a fost respinsă ca neîntemeiată este una este ilegală și neîntemeiată, urmând a fi casată, deoarece Curtea de Apel Cahul nu a dat o apreciere corespunzătoare motivelor cererii din 29 iunie 2021 cu privire la înlocuirea măsurii preventive, și a soluționat greșit cererea respectivă;

- prin respingerea cererii de înlocuire a măsurii preventive, Curtea de Apel Cahul a menținut o măsură provizorie care s-a demonstrat a fi ineficientă, iar la momentul examinării cererii, instanța de judecată nu a constatat nici o circumstanță care să ateste contrariul;

- în care o eventuală măsură preventivă - eliberarea provizorie sub control judiciar - nu ar fi respectată de inculpat, consecințele nerespectării sunt evidente, și, oricând, până la pronunțarea unei decizii pe caz, aceasta poate fi înlocuită cu o măsură mai aspră;

- în eventualitatea admiterii cererii de înlocuire a măsurii preventive în sensul formulat de apărare, instanța de judecată ar fi creat condiții ca inculpatul să participe la judecarea cauzei, și, deci nu există nici un risc de a fi periclitat procesul penal, în condițiile în care măsura anterior dispusă nu a avut niciun efect pozitiv pentru desfășurarea procedurii penale în privința inculpatului Șor Ilan.

6. Judecând recursul declarat de avocatul Iulian Balan în numele inculpatului

Șor Ilan, în raport cu materialele cauzei și ascultând opinia părților prezente la proces, Colegiul Penal conchide asupra netemeinicii acestuia pentru următoarele considerente de fapt și de drept.

Conform art. 342 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheierea instanței de judecată. Încheierile emise ca documente separate trebuie să corespundă tuturor rigorilor unei hotărâri judecătorești.

Prin urmare, Colegiul Penal apreciază că instanța de apel, luând în considerație prevederile enunțate supra, precum și chestiunea apărută în timpul judecării cauzei penale ce-l vizează pe Șor Ilan, corect a ajuns la concluzia adoptării unei încheieri separate prin care s-a expus asupra cererii avocaților Aureliu Colenco și Denis Calaida în interesele inculpatului Șor Ilan, privind înlocuirea măsurii preventive – arestarea preventivă, aplicată prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2019, cu liberarea provizorie sub control judiciar și anularea anunțării în căutare, bazându-se în acest sens pe prevederile art. 342 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează expres că încheierile privind măsurile preventive se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată.

Potrivit art. 196 și 311 Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs încheierile judecătorului de instrucție sau a instanței privind aplicarea sau neaplicarea arestării preventive ori arestării la domiciliu, prelungirii sau refuzului de a prelungi durata măsurilor preventive de arestare, precum și înlocuirea acestor măsuri. *Nu sunt susceptibile de atac încheierile judecătorului de instrucție sau a instanței privind revocarea sau refuzul revocării arestării preventive ori arestării la domiciliu, precum și refuzul înlocuirii acestor măsuri.*

Totodată, art. 329 Cod de procedură penală prevede că la judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. Însă, potrivit art. 311 Cod de procedură penală, poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs doar hotărârea privitor la chestiunea aplicării sau neaplicării arestării preventive sau a arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata ei, privind liberarea provizorie sau refuzul liberării provizorii.

Numai acest fel de recurs se va judeca conform prevederilor art. 312 Cod de procedură penală, care se va aplica în mod corespunzător.

Sub acest aspect se reține, că recurentul a contestat o încheiere a instanței de apel despre respingerea cererii de înlocuire a măsurii preventive aplicate inculpatului, adică o hotărâre judiciară pentru atacarea căreia nu este prevăzută o cale separată de atac, deoarece ea poate fi contestată cu recurs ordinar numai o dată cu decizia recurată.

În sensul vizat, recursul avocatului Iulian Balan prin care se solicită casarea încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2021, prin care s-a dispus respingerea cererii privind *înlocuirea măsurii preventive – arestarea preventivă, cu liberarea provizorie sub control judiciar și anularea anunțării în căutare*, este lipsită de orice suport legal.

Astfel, împrejurările nominalizate denotă în mod concludent, că respectivul recurs nu are suport legal, circumstanță care duce la respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

Totodată, în situația când instanța de recurs dispune respingerea ca inadmisibil a recursului, aceasta nu se expune asupra motivelor invocate, prin urmare nu există temei de a se verifica legalitatea încheierii instanței de apel.

7. Reieșind din cele expuse, în conformitate cu prevederile art. 329, 342, 449 alin. (1) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge recursul declarat de avocatul Iulian BALAN în numele inculpatului ȘOR Ilan Xxxxx, împotriva încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 iulie 2021, prin care a fost respinsă cererea avocaților Aureliu COLENCO și Denis CALAIDA privind înlocuirea în privința inculpatului ȘOR Ilan Xxxxx a măsurii preventive – arestarea preventivă, cu liberarea provizorie sub control judiciar și anularea anunțării în căutare, ca fiind inadmisibil.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 iulie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecători

Liliana CATAN

Ion GUZUN